

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/157/2005

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

ZAUFANIE DO POLITYKÓW WE WRZEŚNIU

- Podobnie jak przed miesiącem we wrześniu najbardziej zyskali w opinii społecznej główni kandydaci w wyborach prezydenckich. Od sierpnia liczba osób deklarujących zaufanie do Donalda Tuska wzrosła o 17 punktów procentowych, a odsetek ufających Lechowi Kaczyńskiemu zwiększył się o 14 punktów.
- Najbardziej stracił na wiarygodności Włodzimierz Cimoszewicz. Po wycofaniu się tego polityka z udziału w wyborach prezydenckich odsetek ufających mu zmniejszył się o 7 punktów, wzrosła zaś (o 8 punktów) liczba wyrażających nieufność.
- Największym zaufaniem społecznym cieszy się Donald Tusk (71% deklaracji zaufania). Wśród najlepiej ocenianych polityków znaleźli się ponadto: Lech Kaczyński (64%), Aleksander Kwaśniewski (60%) oraz Jarosław Kaczyński (56%).
- Spośród osób umieszczonych na naszej liście największą nieufność Polaków budzą Marek Belka (51% deklaracji nieufności) oraz Leszek Balcerowicz (50%).

Wrzesień przyniósł istotne zmiany w społecznym odbiorze polityków, w tym przede wszystkim kandydatów do najwyższych urzędów w państwie. Są one w dużej mierze kontynuacją trendów odnotowanych w ubiegłym miesiącu.

Po wycofaniu się Zbigniewa Religi z wyścigu o prezydenturę usunęliśmy jego nazwisko z listy polityków poddawanych ocenie Polaków.

ZAUFIANIE I NIEUFNOŚĆ

Wrzesień¹ jest kolejnym już miesiącem wyraźnej poprawy notowań Donalda Tuska. W ciągu ostatniego miesiąca zaufanie do najpoważniejszego w tej chwili pretendenta do fotela prezydenckiego wzrosło aż o 17 punktów procentowych (przy 5-punktowym spadku nieufności), a od lipca do września zwiększyło się łącznie o 26 punktów (deklarowana do niego nieufność zmniejszyła się w tym czasie o 13 punktów).

Po raz kolejny bardzo wyraźnie zyskuje także Lech Kaczyński - główny konkurent Donalda Tuska w walce o prezydenturę. W ciągu ostatniego miesiąca odsetek respondentów ufających mu zwiększył się o 14 punktów, a od lipca do września łącznie o 20 punktów. Jednocześnie odsetek deklaracji nieufności w stosunku do tego polityka zmniejszył się o 7 punktów w porównaniu z sierpniem i o 17 punktów w porównaniu z lipcem.

Wraz z poprawą ocen Lecha Kaczyńskiego rosną także notowania prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego. Od początku sierpnia liczba ufających mu zwiększyła się o 8 punktów, natomiast odsetek wyrażających nieufność zmalował o 6 punktów.

Od lipca stopniowo poprawiają się notowania Lecha Wałęsy. W ciągu ostatniego miesiąca liczba osób deklarujących do niego zaufanie wzrosła o 6 punktów, a odsetek wyrażających nieufność zmniejszył się o 4 punkty.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (184) zrealizowano w dniach od 14 do 18 września 2005 roku na liczącej 1028 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Po sierpniowym pogorszeniu ocen Aleksandra Kwaśniewskiego obecnie jego społeczny odbiór ponownie się polepszył. We wrześniu zaufanie do niego wzrosło o 5 punktów, nieufność zaś zmalała o 4 punkty.

Więszym zaufaniem niż przed miesiącem cieszą się także Wojciech Olejniczak (wzrost o 6 punktów), Jan Rokita, Izabela Jaruga-Nowacka, Jan Olszewski (po 4 punkty) oraz Jerzy Szmajdziński (o 3 punkty).

Rezygnacja Włodzimierza Cimoszewicza ze startu w wyborach prezydenckich przyczyniła się do dalszego spadku wiarygodności tego polityka, choć obecnie spadek ten jest mniejszy niż notowany przed miesiącem. Od sierpnia liczba osób ufających temu politykowi zmniejszyła się o 7 punktów procentowych, a deklarowana do niego nieufność wzrosła o 8 punktów.

W znaczący sposób pogorszyły się w ciągu ostatniego miesiąca notowania Marka Belki (spadek zaufania o 3 punkty oraz wzrost nieufności o 6 punktów) i Marka Borowskiego (spadek zaufania o 6 punktów).

Nieznacznie stracili w społecznym odbiorze również Longin Pastusiak (4-punktowy spadek zaufania i 3-punktowy wzrost nieufności) oraz Leszek Balcerowicz (3-punktowy spadek zaufania i taki sam wzrost nieufności).

We wrześniu wyraźnym liderem rankingu zaufania jest Donald Tusk. Jego obecne notowania są zdecydowanie najlepsze z dotychczasowych. Kandydatowi PO na prezydenta ufa już 71% Polaków, a tylko 12% wyraża nieufność.

Na drugim miejscu, z zaufaniem na poziomie 64%, plasuje się Lech Kaczyński, którego obecne notowania niemal dorównują tym, jakie uzyskiwał w czasie, gdy był ministrem sprawiedliwości w rządzie Jerzego Buzka.

Trzecią pozycję zajmuje wieloletni lider tego rankingu prezydent Aleksander Kwaśniewski (60%). Ponad połowa ankietowanych (56%) ufa Jarosławowi Kaczyńskiemu. Znacznym zaufaniem społecznym cieszą się ponadto: Lech Wałęsa (49%), Jan Rokita (44%) oraz Hanna Gronkiewicz-Waltz (40%).

Listę najbardziej niepopularnych polityków otwierają Marek Belka (51% deklaracji nieufności) i Leszek Balcerowicz (50%). Nieufność znacznych grup badanych budzą też: Andrzej Lepper (46%), Roman Giertych (44%) oraz Włodzimierz Cimoszewicz (43%).

Tabela 1. Stosunek do polityków we wrześniu 2005

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	IX '05	zmiana od VIII '05	IX '05	zmiana od VIII '05		
	w procentach					
D. Tusk	71	17	12	-5	11	2
L. Kaczyński	64	14	19	-7	12	1
A. Kwaśniewski	60	5	25	-4	13	0
J. Kaczyński	56	8	20	-6	16	3
L. Wałęsa	49	6	27	-4	20	0
J. Rokita	44	4	26	0	19	5
H. Gronkiewicz-Waltz	40	*	26	*	20	8
A. Lepper	37	1	46	1	14	0
M. Borowski	34	-6	28	2	22	9
W. Cimoszewicz	34	-7	43	8	17	1
J. Olszewski	32	4	17	-2	26	17
W. Olejniczak	28	6	17	1	21	28
T. Nałęcz	27	*	26	*	21	20
R. Giertych	26	1	44	0	15	10
M. Belka	26	-3	51	6	17	1
L. Balcerowicz	23	-3	50	3	17	3
J. Szmajdziński	21	3	25	-1	20	26
M. Giertych	21	*	37	*	17	19
W. Frasyniuk	17	1	20	-1	21	35
L. Pastusiak	17	-4	20	3	23	33
K. Miodowicz	15	*	21	*	20	36
A. Macierewicz	15	*	29	*	17	32
I. Jaruga-Nowacka	13	4	18	-1	17	46
L. Dorn	9	*	14	*	14	59

Pominięto „trudno powiedzieć”

* W sierpniu brak pomiaru

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																
	2004								2005								
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach																
L. Balcerowicz	30	30	27	31	28	30	28	25	27	28	24	27	28	24	26	26	23
M. Belka	34	34	32	41	35	39	35	35	39	44	28	31	33	27	26	29	26
M. Borowski	47	45	37	40	37	41	41	38	39	40	34	40	38	34	41	40	34
W. Cimoszewicz	46	42	35	37	35	38	38	38	47	45	39	44	44	45	55	41	34
L. Dorn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
W. Frasyniuk	18	22	16	17	18	17	18	17	18	17	16	19	20	17	19	16	17
M. Giertych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
R. Giertych	21	25	22	25	20	27	27	27	27	27	27	29	26	26	24	25	26
H. Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	40
I. Jaruga-Nowacka	12	12	11	14	13	12	12	11	10	12	12	14	11	11	12	9	13
J. Kaczyński	47	49	48	54	48	46	45	48	49	51	45	50	46	44	43	48	56
L. Kaczyński	49	49	49	54	50	48	48	49	50	52	46	53	48	45	44	50	64
A. Kwaśniewski	71	68	64	65	63	65	63	60	62	66	56	54	54	52	62	55	60
A. Lepper	42	40	38	33	33	35	32	32	32	38	37	39	36	37	33	36	37
A. Macierewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	15	15	-	-	-	15
K. Miodowicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
T. Nałęcz	35	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
W. Olejniczak	-	-	-	-	-	21	18	-	-	-	-	-	-	25	24	22	28
J. Olszewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	31	26	28	32
L. Pastusiak	22	22	21	23	23	19	20	20	20	20	16	20	21	21	20	21	17
J. Rokita	48	48	44	48	40	48	47	49	49	46	43	50	44	42	43	40	44
J. Szmajdziński	27	27	22	28	25	25	21	22	24	25	-	-	-	21	19	18	21
D. Tusk	44	47	41	47	42	44	42	43	45	42	38	45	44	43	45	54	71
L. Wałęsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	44	41	38	37	43	49

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskaźniki respondentów według terminów badań																
	2004								2005								
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach																
L. Balcerowicz	46	49	49	46	49	47	44	48	48	50	48	48	45	46	49	47	50
M. Belka	27	36	34	32	39	36	38	39	37	35	47	45	41	46	47	45	51
M. Borowski	17	17	23	22	22	19	21	23	21	23	26	25	25	28	28	26	28
W. Cimoszewicz	27	27	30	29	33	28	30	27	23	27	29	28	26	23	23	35	43
L. Dorn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
W. Frasyniuk	14	12	14	18	19	15	14	17	15	16	23	25	22	24	22	21	20
M. Giertych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37
R. Giertych	29	29	32	33	35	33	32	41	39	39	39	42	42	40	49	44	44
H. Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-	26
I. Jaruga-Nowacka	10	9	10	16	16	15	14	19	19	18	18	17	18	20	23	19	18
J. Kaczyński	20	21	21	19	23	21	26	23	22	23	23	23	26	28	34	26	20
L. Kaczyński	19	21	20	18	24	21	24	23	21	22	22	21	27	28	36	26	19
A. Kwaśniewski	15	17	20	21	23	20	23	23	24	20	28	31	27	31	24	29	25
A. Lepper	41	43	44	50	50	48	50	50	51	46	44	42	46	42	51	45	46
A. Macierewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	31	30	-	-	-	29
K. Miodowicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
T. Nałęcz	19	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
W. Olejniczak	-	-	-	-	-	7	10	-	-	-	-	-	-	12	17	16	17
J. Olszewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	18	21	19	17
L. Pastusiak	11	11	14	17	16	17	16	16	17	16	19	16	19	15	19	17	20
J. Rokita	24	24	25	26	29	24	24	22	23	25	25	23	23	26	28	26	26
J. Szmajdziński	18	18	20	21	22	20	24	26	22	21	-	-	-	22	28	26	25
D. Tusk	16	15	16	15	20	16	17	16	17	17	20	16	18	19	25	17	12
L. Wałęsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	31	31	35	35	31	27

Po ponadrocznej nieobecności ponownie umieściliśmy na naszej liście nazwisko Tomasza Nałęcza, wówczas jednego z czołowych polityków SdPi, dziś bezpartyjnego sympatyka SLD i byłego szefa sztabu wyborczego Włodzimierza Cimoszewicza. Polityk ten, przed rokiem odbierany na ogół pozytywnie, stracił na wiarygodności i obecnie niemal równie często spotyka się z zaufaniem (27%), co z nieufnością (26%).

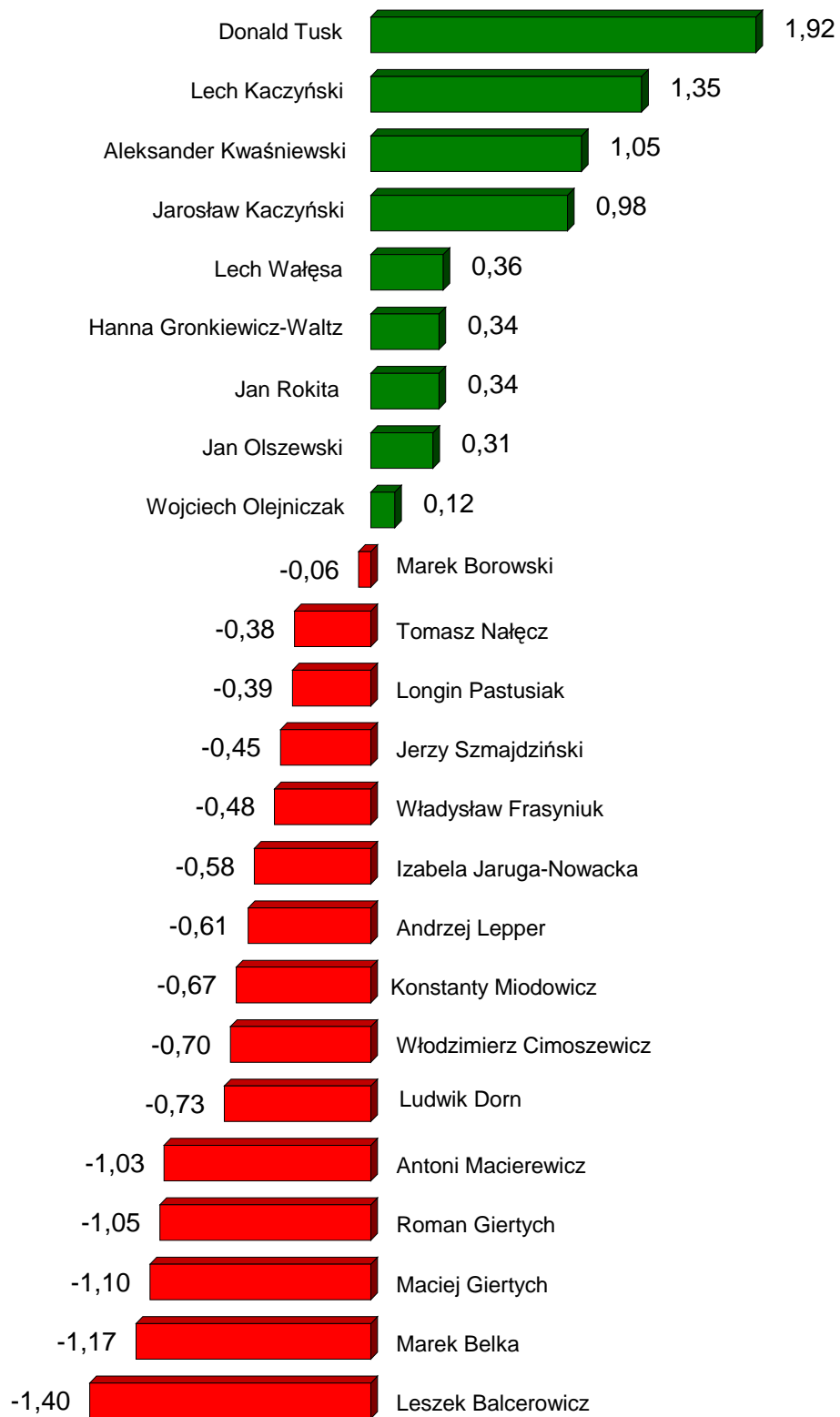
We wrześniowym badaniu Polacy po raz pierwszy określali swój stosunek do Macieja Giertycha, Ludwika Dorna oraz Konstantego Miodowicza. W nastawieniu społecznym do kandydata LPR na prezydenta nieufność (37%) wyraźnie przeważa nad zaufaniem (21%). Raczej negatywny niż pozytywny jest także społeczny odbiór śledczego z orlenowskiej komisji śledczej z ramienia PO - Konstantego Miodowicza (15% deklaracji zaufania wobec 21% nieufności). Najmniej znaną postacią z tej trójki jest Ludwik Dorn. Mimo dość częstej ostatnio obecności w mediach większość badanych (59%) nie rozpoznaje tego polityka. Wśród tych, którym jest znany, częściej budzi nieufność (14% ogółu badanych) niż zaufanie (9%).

ŚREDNIE OCEN

Badani określają swój stosunek do poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako pełne zaufanie (+5). Przedstawione wcześniej wyniki pokazywały zasięg społecznego zaufania i nieufności do polityków. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów na skali od +1 do +5), obojętność (punkt 0) lub nieufność (od -1 do -5) do poszczególnych osób, a także odsetki tych, którzy ich nie znają. Średnia ocen wystawianych przez respondentów znających poszczególnych polityków jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do nich, a zarazem wyeliminować wpływ różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbieranym politykiem spośród umieszczonych na naszej liście jest Donald Tusk (średnia ocen 1,92). Do najlepiej postrzeganych postaci sceny politycznej należą ponadto: Lech Kaczyński (1,35), Aleksander Kwaśniewski (1,05) oraz Jarosław Kaczyński (0,98). Pozytywne nastawienia przeważają także w odbiorze takich polityków jak: Lech Wałęsa (0,36), Hanna Gronkiewicz-Waltz (0,34), Jan Rokita (0,34) i Jan Olszewski (0,31) oraz - choć w tym wypadku przewaga ta jest mniejsza - Wojciech Olejniczak (0,12).

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW WE WRZEŚNIU 2005

Wśród polityków najbardziej niekorzystnie odbieranych są: Leszek Balcerowicz (-1,40), Marek Belka (-1,17), Maciej Giertych (-1,10), Roman Giertych (-1,05) i Antoni Macierewicz (-1,03). Wyraźnie negatywny jest także bilans ocen: Ludwika Dorna (-0,73), Włodzimierza Cimoszewicza (-0,70), Konstantego Miodowicza (-0,67), Andrzeja Leppera (-0,61) oraz Izabeli Jarugi-Nowackiej (-0,58).

Jak wynika z analizy zmian średnich ocen, w ciągu ostatniego miesiąca najbardziej poprawiło się postrzeganie Lecha Kaczyńskiego (różnica średnich 0,72), Donalda Tuska (0,69) i Jarosława Kaczyńskiego (0,55). W istotnym stopniu zyskali także: Aleksander Kwaśniewski, Lech Wałęsa, Izabela Jaruga-Nowacka oraz Jan Olszewski. Zdecydowanie najbardziej stracił natomiast w opinii społecznej Włodzimierz Cimoszewicz (różnica średnich -0,75). W mniejszym stopniu pogorszyły się notowania Marka Belki i Marka Borowskiego.

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	VIII 2005	IX 2005	Różnica
Lech Kaczyński	0,63	1,35	0,72 **
Donald Tusk	1,23	1,92	0,69 **
Jarosław Kaczyński	0,43	0,98	0,55 **
Aleksander Kwaśniewski	0,66	1,05	0,39 **
Lech Wałęsa	0,02	0,36	0,34 *
Izabela Jaruga-Nowacka	-0,92	-0,58	0,34 *
Jan Olszewski	0,07	0,31	0,24 *
Jerzy Szmajdziński	-0,64	-0,45	0,19
Roman Giertych	-1,21	-1,05	0,16
Jan Rokita	0,19	0,34	0,15
Wojciech Olejniczak	0,04	0,12	0,08
Władysław Frasyniuk	-0,52	-0,48	0,04
Andrzej Lepper	-0,61	-0,61	0,00
Leszek Balcerowicz	-1,24	-1,40	-0,16
Longin Pastusiak	-0,13	-0,39	-0,26
Marek Borowski	0,21	-0,06	-0,27 *
Marek Belka	-0,85	-1,17	-0,32 *
Włodzimierz Cimoszewicz	0,05	-0,70	-0,75 **

Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie *p=0,05; **p=0,01

Odnotowane we wrześniu zmiany w społecznym odbiorze polityków polegają w głównej mierze na kontynuacji trendów zapoczątkowanych w ubiegłym miesiącu. Po raz kolejny na wiarygodności społecznej bardzo wyraźnie zyskali: Donald Tusk, Lech Kaczyński oraz Jarosław Kaczyński. Po decyzji o wycofaniu się z wyścigu o prezydenturę bardzo wyraźnie obniżyły się natomiast notowania Włodzimierza Cimoszewicza.

Opracowała

Beata ROGUSKA